

EU's Regionalfond 2021-2027, DANMARK

Stærke virksomheder gennem innovation, digitalisering og grøn omstilling

Forkortet udgave med fokus på indsatsområder og aktiviteter

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
De to regionskategorier i Danmark	7
Prioritet 1: Innovation, konkurrenceevne og digitalisering	8
1.1 Mere forskning og innovation i danske SMV'er	8
Indsatstyper	8
Fremme af innovationskapacitet og samarbejdsprojekter	8
Test- og demonstrationsfaciliteter	8
Matchmaking, netværksskabelse og viden	9
Generelle forudsætninger	9
Store virksomheder	9
Statsstøtte	10
De vigtigste målgrupper	10
Interregionale og tværnationale aktioner	10
1.2 Digitale løsninger der gør SMV'er stærkere	10
Indsatstyper	10
Digital erhvervsfremme	11
Tredjepartsapplikationer	12
De vigtigste målgrupper	12
Interregionale og tværnationale aktioner	12
1.3 Stærkere SMV'er gennem internationalisering, digitalisering og grøn omstilling	13
Indsatstyper	13
Støtte til forløb, rådgivning, digitalisering og internationalisering	13
Generelle forudsætninger	14
Store virksomheder	14
Statsstøtte	15
De vigtigste målgrupper	15
Interregionale og tværnationale aktioner	15
Prioritet 2: Grøn omstilling i SMV'er	16
Indsatstyper	16
Udvikling af cirkulære forretningsmodeller, partnerskaber eller processer	16
Test og demonstration af cirkulære løsninger	17

Viden om grøn omstilling og cirkulær økonomi	17
Implementering og skalering	17
Generelle forudsætninger	18
Store virksomheder	18
Statsstøtte	18
De vigtigste målgrupper	18
Interregionale og tværnationale aktioner	19
Prioritet 3: Udvikling af turismeområder (turismeinfrastruktur)	20
Indsats	20
De vigtigste målgrupper	21
Interregionale og tværnationale aktioner	21
Prioritet 4: Levende og bæredygtige bymidter	22
Indsatstyper	22
Facilitere etablering af formelle privat-offentlige bysamarbejder (A)	23
Strategisk udvikling af byerne (B)	23
Midler til omstilling af bymidteerhverv, herunder kompetenceudvikling (C)	23
Midler til fysisk omstilling (D)	23
Krav til organisering og udvælgelse af aktiviteter	23
Statsstøtte	25
De vigtigste målgrupper	25
Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber	25
Interregionale og tværnationale aktioner	25
Prioritet 5: Udvikling af styrkeposition for velfærdsteknologi	26
Indsatstyper	26
Fokus på indkøb, implementering og skalering af velfærdsteknologi	26
Specialiserede testfaciliteter	27
Generelle forudsætninger	27
Store virksomheder	27
Statsstøtte	27
De vigtigste målgrupper	27
De interregionale, grænseoverskridende og tværnationale aktioner	28
Planlagte projekter af strategisk betydning	29

Indledning

Formålet med denne forkortede udgave af regionalfondsprogrammet *Stærke virksomheder gennem innovation, digitalisering og grøn omstilling* er, at stille en kortere og lettere læst version af programmet til rådighed. Fokus er således hovedsageligt på programmets indsatser og aktiviteter. Målgruppen for denne version er primært Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, indstillingsudvalget for bæredygtig byudvikling, sagsbehandlere og potentielle ansøgere, som ønsker et overblik over programmets indsatsområder og aktiviteter. Det er dog vores forventning, at ansøgere læser den fulde programtekst inden ansøgning om medfinansiering fra Regionalfonden.

Regionalfondsprogrammet understøtter den del af den erhvervs- og vækstpolitiske indsats i Danmark, som primært er forankret hos Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Regionalfondsprogrammet opstiller rammerne for indsatsen, mens det er Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og indstillingsudvalget for bæredygtig byudvikling, som – inden for programmets rammer – afgør, hvilke konkrete projekter der skal igangsættes. På den måde skal regionalfondsmidlerne bidrage til at implementere den decentrale erhvervsfremmestrategi og få størst mulig økonomisk vækst ud af de aktiver og ressourcer, som hver enkelt region rummer.

Udmøntningen af regionalfondsindsatsen understøtter og supplerer den nationale vækstindsats ved at være 'stedbaseret', dvs. at tage afsæt i hver enkelt regions særlige styrker og udviklingsbehov, samt mulighed for at bidrage til jobskabelse og produktivitetsudvikling.

[Se det fulde Regionalfondsprogram for 2021-2027 på Erhvervsstyrelsens hjemmeside](#)

[Se vejledning til, hvilke typer af aktiviteter og udgifter der kan støttes med regionalfondsmidler](#)

Regionalfondsprogrammet bidrager primært til de politiske mål om et mere konkurrencedygtigt og intelligent Europa, et grønnere og robust Europa samt et Europa tættere på borgerne. Det sidste mål om et mere socialt Europa bidrager indsatsen under Socialfonden Plus til.

Regionalfondsindsatsen har fokus på seks specifikke mål, der primært er rettet mod små og mellemstore virksomheder (SMV'er):

- At styrke forsknings- og innovationskapaciteten og udbredelsen af avancerede teknologier.
- At fremme SMV'ers vækst og konkurrenceevne.
- At udnytte fordelene ved digitalisering for borgere, virksomheder og regeringer.
- At fremme overgangen til en cirkulær og ressourceeffektiv økonomi.
- At styrke kulturens og den bæredygtige turismes rolle i økonomisk udvikling, social inklusion og social innovation.
- At fremme en integreret og inklusiv social, økonomisk og miljømæssig udvikling, kultur, naturarv, bæredygtig turisme og sikkerhed i byområder.

De specifikke mål er udvalgt, så regionalfondsprojekterne samtidig vil bidrage til at indfri de politiske EU-mål om:

- Et mere konkurrencedygtigt og intelligent Europa ved at fremme innovativ og intelligent økonomisk omstilling og regional IKT-konnektivitet.
- Et grønnere og robust Europa med en kulstoffattig omstilling til en kulstofneutral økonomi, ved at fremme en ren og fair energiomstilling, investering i de grønne og blå økonomier, den cirkulære økonomi, modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer, risikoforebyggelse og -styring, samt bæredygtig mobilitet i byer.
- Et mere socialt og inklusivt Europa – gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder.
- Et Europa tættere på borgerne ved at fremme en bæredygtig og integreret udvikling af alle typer territorier og lokale initiativer.

Figur 1 på næste side viser prioriteter, politiske mål, specifikke mål og indsats typer i regionalfondsprogrammet for 2021-2027.

Prioritet	Politisk mål	Indsats og specifikke mål	Aktiviteter
1. Innovation, konkurrenceevne og digitalisering	Et mere konkurrencedygtigt og intelligent Europa ved at fremme innovativ og intelligent økonomisk omstilling og regional IKT-konnektivitet	<p>1. Mere forskning og innovation i danske SMV'er Specifikt mål: Udvikle og styrke forsknings- og innovationskapaciteten og udbredelsen af avancerede teknologier</p> <p>2. Digitale løsninger der gør SMV'er stærkere Specifikt mål: Udnytte fordelene ved digitalisering for borgere, virksomheder, forskningsorganisationer og offentlige myndigheder</p> <p>3. Stærkere SMV'er gennem internationalisering, digitalisering og grøn omstilling Specifikt mål: Fremme bæredygtig vækst og konkurrenceevne samt jobskabelse i SMV'er, herunder ved produktive investeringer</p>	<p>A. Fremme af innovationskapacitet og samarbejdsprojekter B. Test- og demonstrationsfaciliteter C. Matchmaking, netværkskabelse og viden A. Offentlige aktørers udvikling af nationale it-løsninger B. Digital erhvervsfremme</p> <p>A. Støtte til forløb, rådgivning, digitalisering og internationalisering B. Implementering</p>
2. Grøn omstilling i SMV'er	Et grønnere og robust Europa med en kulstoffattig omstilling til en kulstofneutral økonomi ved at fremme en ren og fair energiomstilling, investering i de grønne og blå økonomier, den cirkulære økonomi, modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer, risikoforebyggelse og -styring samt bæredygtig mobilitet i byer	Grøn omstilling i SMV'er Specifikt mål: Fremme overgangen til en cirkulær og ressourceeffektiv økonomi	<p>A. Udvikling af cirkulære forretningsmodeller, partnerskaber eller processer B. Test og demonstration af cirkulære løsninger C. Viden om grøn omstilling og cirkulær økonomi D. Implementering og skalering</p>
3. Udvikling af turismeområder	Et mere socialt og inklusivt Europa – gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder	Udvikling af turismeområder (turismeinfrastruktur) Specifikt mål: Styrke kulturens og den bæredygtige turismes rolle i økonomisk udvikling, social inklusion og social innovation	<p>A. Understøtte økonomisk, miljømæssigt, socialt og kulturelt bæredygtig vækst i områdets turisme B. Fremme tiltrækning af private investeringer i strategisk og fysisk udvikling C. Indsats er grønne og inkluderer bæredygtige hensyn til nærmiljøet</p>
4. Levende og bæredygtige bymidter	Et Europa tættere på borgerne ved at fremme en bæredygtig og integreret udvikling af alle typer territorier og lokale initiativer	Levende og bæredygtige bymidter Specifikt mål: Fremme en integreret og inklusiv social, økonomisk og miljømæssig udvikling, kultur, naturarv, bæredygtig turisme og sikkerhed i byområder	<p>A. Facilitere udvikling af formelle privat-offentlige bysamarbejder B. Strategisk udvikling af byerne C. Midler til omstilling af bymidteerhverv, herunder kompetenceudvikling D. Midler til fysisk omstilling</p>
5. Udvikling af styrkeposition for velfærdsteknologi	Et mere konkurrencedygtigt og intelligent Europa ved at fremme innovativ og intelligent økonomisk omstilling og regional IKT-konnektivitet	Udvikling af styrkeposition for velfærdsteknologi Specifikt mål: Fremme SMV'ers vækst og konkurrenceevne	<p>A. Indkøb, implementering og skalering af velfærdsteknologi B. Specialiserede testfaciliteter</p>

De to regionskategorier i Danmark

Regionalfondsprogrammets fem prioriteter omfatter hele Danmark. Fire af de fem danske regioner er via et regelsæt fastsat af Rådet, Parlamentet og Kommissionen i fællesskab kategoriseret som "mere udviklede" regioner, mens Region Sjælland er kategoriseret som en "overgangsregion", fordi regionens BNP pr. indbygger er under 90 pct. af EU27-gennemsnittet.

Regionalfondsprogrammet omfatter, ligesom programmet for Socialfonden Plus, alle fem regioner – og dermed to regionskategorier – fordi de generelle vækstudfordringer er de samme i alle fem regioner. Derfor er det valgt at lade programmet omfatte alle fem regioner og dermed bygge videre på de positive erfaringer fra 2014-2020 med et landsdækkende program.

Prioritet 1: Innovation, konkurrenceevne og digitalisering

1.1 Mere forskning og innovation i danske SMV'er

Det specifikke mål for indsatsområdet er at styrke forsknings- og innovationskapaciteten og udbredelsen af avancerede teknologier.

Indsatsen bygger på en samarbejdslogik, hvor innovation sker i samarbejde og samskabelse med andre, herunder f.eks. vidensinstitutioner, andre virksomheder eller offentlige aktører. Der kan med indsatsen derfor ydes støtte til en bred række af aktiviteter, som alle øger graden af samarbejde i de danske erhvervs-mæssige økosystemer.

Danske SMV'er og iværksættervirksomheder har varierende niveauer af innovationsmodenhed, forstået som forudsætningerne for og erfaringen med at indgå i samarbejdsaktiviteter om innovation.

Der kan derfor støttes længerevarende og skræddersyede innovationsforløb, så indsatsen både kan rumme virksomheder med høj innovationsmodenhed, som blot er i tvivl om, hvilken anden aktør, de skal samarbejde med for at skabe innovation, samt virksomheder, der i mindre grad har haft kontakt med innovationssystemet, og som f.eks. endnu ikke har fået klarlagt deres innovationspotentiale, og som desuden har brug for et løft af deres innovationsmodenhed.

Indsatstyper

Fremme af innovationskapacitet og samarbejdsprojekter

Der kan støttes innovationssamarbejdsprojekter, herunder forprojekter og gennemførlighedsundersøgelser, med fokus på produkt-, service-, markedsførings-, proces- eller organisatorisk innovation i samspil mellem virksomheder og med andre nationale og internationale aktører på fagområdet såsom vidensinstitutioner, iværksættermiljøer, investorer, private rådgivere og myndigheder, f.eks. via samarbejdsbaserede F&U-aktiviteter, B2B-samarbejder, offentlig-privat-samarbejde,

konceptudviklingsforløb samt behovs- og potentialeafdækning.

Virksomhedernes udvikling af nye løsninger kan også støttes. Det kan ske gennem ekstern rådgivning om innovation og styrket udnyttelse af avancerede teknologier. Det kan også være samarbejde mellem SMV'er eller iværksættervirksomheder og andre aktører, som f.eks. vidensinstitutioner, om udviklingen af nye løsninger, herunder også løsninger, der styrker den digitale og/eller grønne omstilling, såsom kunstig intelligens.

Der skal indgå mindst én SMV eller iværksættervirksomhed i samarbejdsprojektet. Der stilles ikke krav om en bestemt sammensætning af yderligere aktørtyper, der involveres i samarbejdet, da det afgørende er selve samarbejds-elementet. Det er dog ikke tilstrækkeligt, at én klyngeorganisation samarbejder med én SMV eller iværksættervirksomhed.

I forbindelse med samarbejdsprojekterne vil der derudover kunne støttes aktiviteter rettet mod kompetenceudvikling af virksomheders ledelse og medarbejdere, med henblik på at øge virksomhedens modenhed til at indgå i innovationsaktiviteter eller anvende nye, avancerede teknologier, og/eller åbne nye markeder for virksomheden. Dette har til formål at ruste SMV'er og iværksættere til at indgå i innovationsaktiviteter, og dermed øge kontaktfladen mellem SMV'er og iværksættere og det danske innovationssystem. På denne måde er det ikke kun i den regionalfondsfinansierede indsats, der skabes værdi, men også i et bredere perspektiv for virksomhederne og for det danske samfund.

Test- og demonstrationsfaciliteter

Det er muligt at støtte etablering af test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter, der er tilgængelige for SMV'er. Regionalfonden kan også støtte tiltag, der understøtter og faciliterer SMV'ernes adgang til og samarbejde om brug af nyetablerede eller eksisterende test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter. Støtten

skal skabe merværdi for virksomhederne, og ikke blot være etablering af parallel kapacitet til eksisterende tilbud. Indkøb af maskiner, udstyr og anlæg, der bidrager til øget adgang for SMV'er og iværksættervirksomheder til de nævnte typer faciliteter, kan ligeledes støttes, herunder udvidelse af kapacitet. Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke. Støttemodtageren er enten en SMV (hvis der alene støttes øget adgang) eller test- og demonstrationsfacilitetens ejer(e) (hvis der støttes etablering eller udvidelse). Der kan godt ydes støtte til SMV'ers betaling for adgang til eksisterende udstyr, f.eks. hos et laboratorium.

Matchmaking, netværksskabelse og viden

For at øge optaget af SMV'er og iværksættere i de relevante økosystemer og innovationssystemer i bred forstand, støttes opsøgende arbejde rettet mod bl.a. virksomheder, der ikke tidligere har deltaget i innovationsaktiviteter. Dette kan f.eks. være offentligt åbne konferencer, seminarer, gå-hjem-møder, matchmaking-arrangementer, workshops, faglige netværk mv., hvor målgruppen mødes og inspireres til at samarbejde.

Derudover kan generel B2B-matchmaking og kollektive forløb mellem virksomheder og potentielle samarbejdspartnere i ind- og udland støttes for at nedbryde barrierer for samarbejde mellem virksomheder, og for at afklare virksomheders potentiale ved at indgå i samarbejdsaktiviteter om innovation.

Dertil kan idégenereringsforløb mellem virksomheder og med andre aktører støttes for at sikre, at innovationen sker med kobling til relevante problemstillinger, dels på enkeltvirksomhedsniveau, dels på samfundsniveau.

Der kan ydes støtte til innovationsklyngers udveksling af erfaringer og viden samt kommunikation herom, hvis det indgår som led i virksomhedsrettede aktiviteter. Innovationsklyngers udarbejdelse af analyser, som er relevante for at styrke forsknings- og innovationskapaciteten hos SMV'er og udbrede avancerede teknologier, kan også støttes. Innovationsklynger skal i denne forbindelse være udpeget af uddannelses- og forskningsministeren til at varetage klyngeindsatsen for et erhvervs- og teknologiområde, i henhold til lov om erhvervsfremme og strategien for decentral erhvervsfremme, eller yderligere spirende erhvervs- og teknologiområder.

Generelle forudsætninger

Store virksomheder

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for et projekt, men kan medvirke i én-til-én samarbejder samt i bredere samarbejder og styrke økosystemet omkring de deltagende SMV'er. De store virksomheder kan enten indgå som økonomisk partner i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører. Store virksomheder indgår i projekter under hensyntagen til statsstøtteregele.

Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ens eller iværksættervirksomhedens innovationskapacitet, f.eks. ved at få adgang til værdifuld viden eller test af løsninger. Tidlige innovationspartnerskaber mellem iværksættervirksomheder og SMV'er er centrale for innovation i flere brancher. Iværksætterne og SMV'erne er ofte pionerer inden for forretningsanvendelse af ny teknologi, mens de etablerede virksomheder i mange tilfælde, er vejen til markedet for de nye idéer.

Statsstøtte

Støtte til rammeprojekter ydes som de minimis-støtte. Støtte til andre typer projekter, hvor f.eks. de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan ydes efter gruppefritagelsesforordningen.

De vigtigste målgrupper

Indsætsernes målgruppe er SMV'er og iværksættervirksomheder inden for Danmarks områder for intelligent specialisering – beskrevet i Danmarks strategi for intelligent specialisering jf. lov om erhvervsfremme.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsætserne. Primærsektordeltagelse kan eksempelvis være relevant ved udvikling af nye løsninger til landbruget, eller hvor primærproduktion leverer input til udvikling af nye løsninger.

Interregionale og tværnationale aktioner

I Danmark tilstræbes synergi med Horisont Europa (HEU) ved at målrette Regionalfonden til at modne flere danske SMV'er til deltagelse i innovationsprojekter, f.eks. gennem HEU-partnerskaber, med det formål at understøtte danske, innovative virksomheders internationalisering. Erhvervsstyrelsen har et tæt samarbejde om innovationsklyngeindsatser med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, der har ressortansvaret for Horisont Europa i Danmark. Alle nationalt udpegede klyngeorganisationer for perioden 2021-2024 er pålagt at gennemføre internationaliseringsaktiviteter. De er derfor et oplagt omdrejningspunkt for internationalt samarbejde på innovationsområdet.

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen. Særligt relevante geografiske områder for samarbejde på innovationsområdet er f.eks. Tyskland (såsom Slesvig-Holsten, Mecklenburg-Vorpommern og Brandenburg-regionen) og Sverige (såsom Skåne-Blekinge-regionen), hvor der forudses potentiale for bl.a. klynge-til-klynge-samarbejde for

at binde innovationsøkosystemet tættere sammen på tværs af den dansk-svenske grænse.

I EU's strategi for Østersøregionen er der særligt identificeret potentiale for internationalt samarbejde inden for områderne "Innovation", "Nutri", "Hazards", "Bio-economy", "Safe", "Ship" og "Transport".

Der er også muligheder for samarbejde forud for eller efter projekter i regi af instrumentet til interregionale innovationsinvesteringer (I3), bl.a. med aktører fra Polen, Estland, Letland og Litauen.

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interregprogrammer. Et område, hvor aktiviteter vil kunne finansieres både gennem Interreg og regionalfondsprogrammet, er aktiviteter til sikring af en optimal udnyttelse af mulighederne ved en kommende fast forbindelse over Femern Bælt.

1.2 Digitale løsninger der gør SMV'er stærkere

Målsætning: *At udnytte fordelene ved digitalisering for borgere, virksomheder og regeringer.*

Ifølge landerapporten for 2019, ligger Danmark højt i EU med hensyn til virksomheders anvendelse af digitale teknologier. Der er dog fortsat uudnyttede potentialer. Særligt SMV'erne halter efter i anvendelsen. SMV'er er generelt mindre digitale og automatiserede end store virksomheder. Udviklingen af offentlige it-løsninger, som letter de administrative byrder for SMV'er, kan være med til at drive SMV'ernes anvendelse af digitale og avancerede teknologier.

Indsatstyper

Offentlige aktørers udvikling af nationale it-løsninger

Regionalfonden kan støtte udviklingen og implementeringen af nationale it-løsninger, der er til gavn for virksomheder – særligt SMV'er, mikrovirksomheder og iværksættere. Udviklingen og implementeringen kan forankres i Erhvervsstyrelsen eller andre relevante myndigheder under Erhvervsministeriets ressort, som har mulighed for at indkøbe ekstern bistand efter behov i henhold til de gældende udbudsregler. Erhvervsministeren kan i overensstemmelse med lov om administration beslutte at udmønte midlerne til nedenstående insatstyper.

Følgende indsætter kan igangsættes:

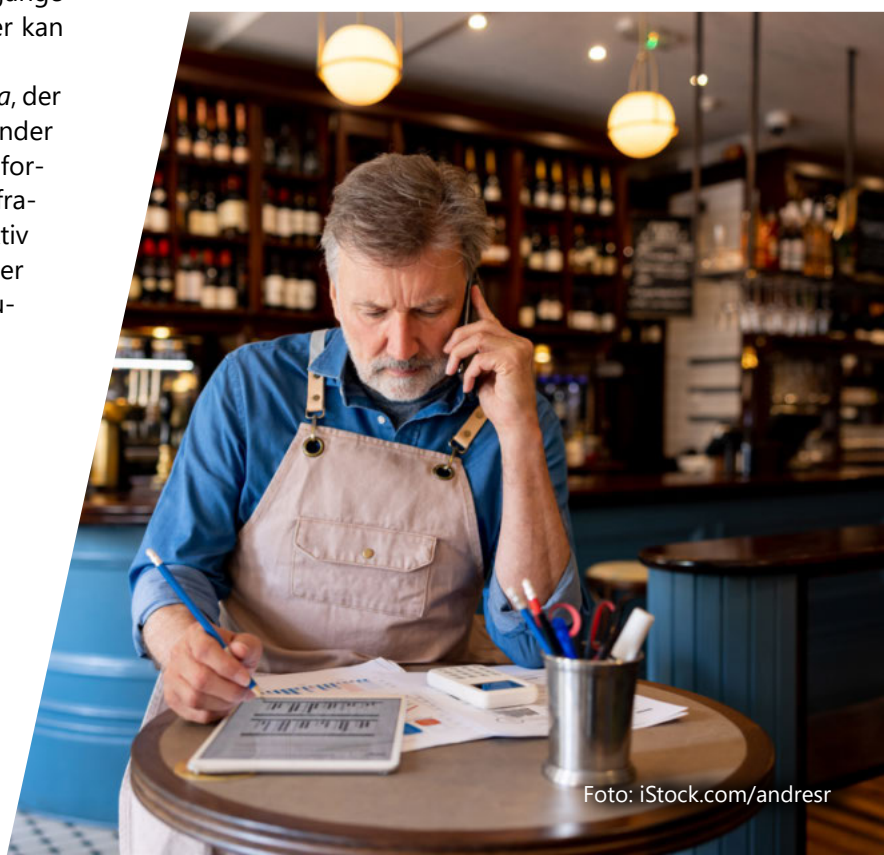
- *Udbredelse af elektronisk fakturering*, herunder bl.a. udbredelse af en fælles fakturastandard blandt regnskabssystemudbydere i Danmark, og videreudvikling af den offentlige infrastruktur for e-fakturering (Nemhandelsregisteret).
- *Udbredelse af digital bogføring*, herunder bl.a. at få flere virksomheder til at anvende digitale bogføringssystemer og sikre, at systemerne understøtter automatisering af virksomhedernes bogføring, regnskab og indberetninger til myndigheder. Der kan etableres en certificeringsordning for udbydere af bogføringssystemerne, så det understøtter relevante bogføringskrav, IT-sikkerhedsstandarder og opfylder krav som er nødvendige for, at systemet kan fungere sammen med den øvrige digitale infrastruktur, f.eks. at understøtte en standardkontoplan og elektronisk fakturering.
- *Udarbejdelse af ny fællesoffentlig standardkontoplan*, herunder bl.a. en indsats for at standardisere virksomhedernes bogføringsdata, sikre at det bliver muligt for virksomhederne at indberette til myndighederne direkte fra deres bogføringssystemer, samt at myndighederne effektivt kan indhente relevante bogføringsdata fra virksomhederne i kontroløjemed.
- *Opgradering og udvidelse af digital infrastruktur for finansielle data*, herunder opgradering af den digitale infrastruktur, så større mængder finansielle data kan udveksles på en ensartet og standardiseret måde. Der kan ligeledes igangsættes udvikling af nye digitale dokumentstandarder, f.eks. e-faktura og e-ordre, så flere manuelle arbejdsgange relateret til handels- og bogføringsprocesser kan automatiseres.
- *Udvikling af digitaliserede, grønne produktdata*, der nemt kan deles med relevante parter, herunder bl.a. en indsats for at udvikle fælles digitale formater for produktdata og en fælles digital infrastruktur, der understøtter omkostningseffektiv deling af produktdata med f.eks. handelsparter i værdikæder, offentlige myndigheder, forbrugere, investorer mv.
- *Etablering af offentligt-privat-partnerskab* med repræsentanter fra erhvervsorganisationer, relevante myndigheder og udvalgte private interessenter, f.eks. it-serviceleverandører, regnskabssystemudbydere mv. Partnerskabet skal sikre dialog og samarbejde samt en effektiv implementering af ovennævnte indsætter.

- *Udvikling og implementering af digitale løsninger, der gør udbud mere tilgængelige for SMV'er, mikrovirksomheder og iværksættere*. Indsætten skal smidiggøre udbudsprocessen ved bl.a. at tage udgangspunkt i at styrke mulighederne for data-genbrug, stordriftsfordele og lavere transaktionsomkostninger for både ordre- og tilbudsgivere. Det kan eksempelvis ske ved at reducere antallet af systemer og brugergrænseflader, som virksomheder skal anvende. Indsætter skal bidrage til en standardiseret implementering af det europæiske udbudsdokument ESPD og e-forms.

Digital erhvervsfremme

Erhvervsstyrelsen fører en fællesoffentlig digital platform, jf. lov om erhvervsfremme, der har til formål at gøre information, service og ydelser i erhvervsfremmesystemet let tilgængelig for virksomheder. Platformen skal bl.a. indeholde et overblik over erhvervsfremmesystemets tilbud samt information, vejledning og erhvervs-serviceydelser, der knytter sig til opstart, drift og udvikling af en virksomhed. Dermed skal platformen forstærke de effekter, som iværksættere og etablerede virksomheder i dag opnår ved at komme i kontakt med det offentlige erhvervsfremmesystem.

Den Digitale Erhvervsfremmeplatform skal i højere udstrækning medvirke til digitalisering af den erhvervsfremmende indsats blandt en bredere skare af aktører i "erhvervsfremme økosystemet" til gavn for dansk erhvervsliv.

Derfor er den Digitale Erhvervsfremmeplatform blevet videreudbygget således, at den i dag kan fungere som "stikkontakt" for digitale redskaber, der kan bygges og driftes af en bred skare af aktører med erhvervsfremmende virke. De digitale redskaber kaldes også for *tredjepartsapplikationer*. En applikation er en selvstændig it-komponent, der afvikler afgrænset indhold på Virksomhedsguiden og/eller en anden hjemmeside knyttet til den Digitale Erhvervsfremmeplatform.

Regionalfonden kan under denne prioritet støtte indsatser, hvor aktører i erhvervsfremmesystemet udvikler digitale redskaber, interaktive guides mv. til dansk erhvervsliv med henblik på at skabe erhvervsfremmende effekter. De digitale redskaber, interaktive guides mv. skal placeres på den Digitale Erhvervsfremmeplatform med henblik på at målrette redskaberne til så mange danske virksomheder som muligt.

Tredjepartsapplikationer

Tredjepartsapplikationer på Virksomhedsguiden skal have en erhvervsfremmende og almennyttig karakter. Det vil sige, at indholdet og funktionaliteten skal være rettet mod virksomheder med henblik på at styrke information og viden om opstart, drift og udvikling af virksomhed.

Indholdet og funktionaliteten må hverken direkte eller indirekte anprise bestemte kommercielle produkter eller aktiviteter på markedsvilkår. Indholdet og funktionaliteten skal tilrettelægges således, at det er åbent og inkluderende uden bindinger for målgruppen. Nedenfor beskrives krav til indholdet og funktionaliteten i tredjeparts-applikationer. Alle krav skal være opfyldt for at modtage støtte.

Det er centralt, at tredjeparts-applikationen i sig selv udgør en ydelse/service, som brugeren får en direkte nytte af. Det vil sige, at applikationen skal have et selvstændigt virke, hvor det ikke er en forudsætning for resultatet, at brugerne skal navigere videre til anden hjemmeside eller lignende. Der må gerne, i moderat omfang, linkes til digitale ydelser uden for applikationen, men disse links skal have en supplerende karakter.

Tredjeparts-applikationer skal have et interaktivt element. Det vil sige, at brugerne skal kunne have interaktion med indholdet. Det kan være en klikbar guide, et beregningsværktøj og lignende. Begreber og definitioner i tredjeparts-applikationernes indhold skal anvendes på samme måde som på Virksomhedsguiden.

Det gælder f.eks. begreber og definitioner af selskaber eller finansieringsformer.

Hvis applikationen ønsker at anvende en form for emneklassifikation, er det alene tilladt at anvende emneklassifikationen fra Virksomhedsguiden. Applikationen skal naturligvis også overholde gældende dansk og EU-ret om ligestilling, inklusion og forskelsbehandling.

De vigtigste målgrupper

Slutbrugerne af løsningerne er SMV'er og andre danske virksomheder. Støttemodtageren er Erhvervsstyrelsen, som er den kompetente nationale myndighed for erhvervsrapportering, eller andre myndigheder under erhvervsministerens ressort.

Målgruppen for de udviklede digitale værktøjer, dvs. de forventede brugere, skal være danske virksomheder og iværksættere samt erhvervsfremmeaktører.

Det er en grundlæggende forudsætning for støtte, at aktører, der får til opgave at udvikle og drifte selvstændige digitale redskaber (tredjeparts-applikationer) på den Digitale Erhvervsfremmeplatform, skal være CVR-registrerede juridiske enheder, der kan indgå en tilslutningsaftale med Erhvervsstyrelsen, som har til opgave at føre den Digitale Erhvervsfremmeplatform.

Det forventes, at erhvervshuse, vidensinstitutioner og andre erhvervsfremmeaktører vil byde på denne type opgaver i samarbejde med underleverandører med nødvendige tekniske kompetencer inden for it-udvikling.

Interregionale og tværnationale aktioner

Udviklere af digitale redskaber (tredjeparts-applikationer) kan blandt andet have glæde af at trække på internationale databaser med henblik på grænseoverskridende benchmark.

Erhvervsfremmeplatformen er et nationalt værktøj. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan dog indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen.

1.3 Stærkere SMV'er gennem internationalisering, digitalisering og grøn omstilling

Målsætning: At fremme SMV'ers vækst og konkurrenceevne.

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at forholdsvis få danske virksomheder kommer ind i solide vækst- og skaleringsforløb, samt at beskæftigelsen i vækstvirksomheder ligger under det europæiske gennemsnit. Det anbefales, at der investeres i indsatser, der fremmer vækst og internationalisering samt øget innovation blandt SMV'er.

Derfor investerer prioriteten i indsatser, der skal udløse vækstpotentialer i SMV'erne, løfte produktiviteten og herved skabe nye arbejdspladser. SMV'erne har en tendens til at undervurdere værdien af, og derfor underinvestere i, tilførsel af viden fra eksterne rådgivere. På den baggrund vil regionalfondsindsatsen fokusere på at identificere SMV'er med vækst- og skaleringspotentialer og hjælpe virksomhederne til at udløse deres vækstpotentialer.

I den sammenhæng er f.eks. en øget digitalisering af virksomhedernes forretningsprocesser med til at understøtte SMV'ernes vækst og konkurrenceevne. Danmark ligger, ifølge landerapporten for 2019, højt i EU, med hensyn til virksomheders anvendelse af digitale teknologier. Det kan dog i mindre virksomheder være svært at prioritere udviklingsopgaver, der kræver tid, ressourcer, kompetencer samt overblik over nye digitale muligheder. Mange SMV'er har desuden svært ved at tilføre de relevante digitale og tekniske kompetencer gennem rekruttering af eksterne. Dette skyldes, at der generelt er knaphed på medarbejdere med specialiserede digitale kompetencer.

Indsatstyper

Indsatsen kan rumme flere forskellige elementer, men skal fokusere på de vækst- og produktivitetspotentialer,

der eksempelvis kan være med til at øge virksomhedernes internationale orientering, automatisering, grønne omstilling og digitalisering af virksomhedens produkter, samt forretningsprocesser i hele værdikæden fra indkøb til after sales service. Indsatser skal bl.a. fokusere på de vækstpotentialer, der er ved at øge SMV'ernes parathed og kapacitet til eksport og internationalisering, i en tid præget af stigende global usikkerhed såvel som nye muligheder inden for blandt andet grønne og bæredygtige løsninger. Indsatserne kan f.eks. bidrage til at sikre øget internationalisering hos virksomheder, herunder eksport og e-eksport, ved at understøtte formulering af eksportstrategier, styrket forretnings- og kompetenceudvikling, afklaringer omkring markeder, leverandører, teknologi, distributions- og salgskanaler samt e-handel og platformsbaserede løsninger.

Det er dog fremhævet i midtvejsevalueringen af 2014-2020-programmet og fra flere partnere i partnerskabsprocessen, at virksomhederne - for at forbedre konkurrenceevnen - har behov for sammenhængende tilbud, hvor også kompetenceudvikling indgår.

Regionalfonden kan under iagttagelse af relevante forordninger og i overensstemmelse med Kommissionens vejledning anvendes til medfinansiering af operationer inden for Digital Europa-programmet. Støttede aktiviteter skal falde inden for de indsatstyper, som er beskrevet i denne prioritet og bidrage til regionalfondsprogrammets mål.

Støtte til forløb, rådgivning, digitalisering og internationalisering

Der kan iværksættes sammenhængende accelerator og/eller skaleringsforløb, hvor virksomheder med vækst- og skaleringspotentialer tilbydes intensive, skræddersyede forløb, hvor alle elementer for at udfolde et vækstpotentialer kan inddrages. Det kan foruden kompetenceudvikling inden for internationalisering f.eks. også være støtte til udvikling og implementering

af digitale løsninger og automatisering, der kan hjælpe virksomhederne med at styrke deres produktivitet og konkurrenceevne. Kompetenceudvikling skal bestå af kortere supplerende forløb og kan ikke være eneste aktivitet i et givet projekt, idet rene kompetenceudviklingsprojekter støttes af Socialfonden Plus.

Indsatserne kan også bidrage til at øge virksomheders adgang til viden om digitalisering, herunder investering i medarbejdernes digitale kompetencer og til at øge virksomhedernes digitale niveau, eksempelvis i både produkter, interne processer og services. Det kan være gennem adgang til nye, avancerede digitale teknologier, f.eks. gennem kompetenceudvikling, matchmaking eller udviklingsprojekter, eller en kombination heraf. For at sikre at virksomhederne har den nødvendige viden om og forståelse for anvendelse af data og datasikkerhed, kan der ligeledes ske opbygning af viden og kompetenceløft blandt ledelse og medarbejdere. Der kan også være tale om rådgivning eller kollektive forløb, for at virksomhederne bliver robuste og konkurrencedygtige på anvendelse af data og datasikkerhed.

Indsatserne kan f.eks. være:

- Forløb ved private rådgivere, herunder voucher ordninger, til processer, digitalisering, internationalisering, grøn omstilling mv.
- Kollektive forløb.
- Mentorordninger.
- Rådgivning til generations- og ejerskifte, herunder overdragelse til medarbejderejerskab.
- Udvikling af digitale produkter, services og platformsbaserede forretningsmodeller.
- Sparring, videndeling, netværk og samarbejder med f.eks. store virksomheder og vidensinstitutioner.
- Initiativer, som sigter mod at øge digitaliseringen i virksomheder, f.eks. via e-læringsværktøjer.
- Én-til-én forløb med store virksomheder, der kan bidrage med erfaringer, netværk mv., som kan gavne deltagervirksomhederne med mindre erfaring.

Udviklings- og procesforløbet med virksomhederne, som støttes, kan f.eks. munde ud i enten en ny forretningsmodel, strategi, handlingsplan, vækstplan eller en anden type rapport.

Virksomhederne kan også støttes i udvikling af deres organisatoriske kapacitet for at øge væksten. Ledelse og medarbejdere skal kunne identificere potentialerne i virksomheden. Det betyder, at der i forbindelse med de

forskellige indsatser bør fokuseres på, at såvel ledelse som medarbejdere klædes bedre på til at identificere og udnytte virksomhedens nuværende og fremtidige potentiale, ved at tilføre viden om ledelse, udvikling og innovationsprocesser samtidig med en generel forståelse af forretnings- og virksomhedsdrift, herunder i et internationalt perspektiv. Hermed bliver SMV'erne bedre til at udnytte og kapitalisere på de potentialer, der ligger i bl.a. digitalisering og automatisering flere steder i værdikæderne, og de opnår hermed bedre konkurrencekraft.

Indsatser kan inkludere opfølgning på forløb, så virksomheder kan træde ud af projektet i en periode og vende tilbage senere. Midlertidig udtræden af projektet ændrer ikke på økonomiske partners juridiske status i relation til interessekonflikter mv.

Implementering

Virksomheder kan, uanset geografisk lokalisering, få støtte til implementering af nye forretningsmodeller eller processer og/eller indkøb af maskiner og udstyr. Det kan eksempelvis være implementering af digitaliserings tiltag eller tiltag, der fremmer virksomhedens grønne omstilling. Der gives støtte til rådgivning til implementering, maskiner og udstyr, licenser, know-how, certificeringer og rådgivning i forbindelse hermed.

Der ydes dog ikke støtte til udgifter til implementering af maskiner og udstyr, der alene vedrører installationer, der optimerer bygningsmassens eller produktionsanlægs energiforbrug som eksempelvis varmepumper, LED-pærer, fjernvarme eller anden energiforsyning til virksomhedernes bygninger eller anlæg.

Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke.

Generelle forudsætninger

Store virksomheder

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for et projekt, men kan medvirke i én-til-én samarbejder og i bredere samarbejder. De store virksomheder kan enten indgå som økonomisk partner i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører. Store virksomheder indgår i projekter under hensyntagen til statsstøttereglerne.

Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ens eller iværksættervirksomhedens

Foto: iStock.com/tianyu wu

konkurrenceevne, ved f.eks. at få adgang til værdifuld viden eller test af løsninger. Det kan indebære samarbejde såsom opdyrkning af samarbejdspartnere i ind- og udland.

Statsstøtte

Støtte til rammeprojekter og kaskadeprojekter ydes som de minimis-støtte. Støtte til andre typer projekter, hvor eksempelvis de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan ydes efter gruppefritagelsesforordningen. Det bemærkes, at der gælder særlige statsstøtteregler for eksportstøtte.

Investeringer i software, udstyr og maskiner, der er nødvendige for at påbegynde SMV'ers grønne eller digitale omstilling, støttes inden for EU's statsstøtteregler. Implementering kan uden for de særlige geografiske statsstøtteområder støttes i henhold til de minimis-forordningen eller reglerne om investeringsstøtte til SMV'er i EU's generelle gruppefritagelsesforordning.

De vigtigste målgrupper

Indsatsens målgruppe er SMV'er og iværksættervirksomheder.

Der kan gives særligt fokus til SMV'er og iværksættervirksomheder med potentiale til at komme ind i solide vækst- og skaleringsforløb.

Indsatsen kan også rettes mod eksisterende virksomheder, hvor en person ønsker at overtage ejerskabet/ledelsen (ejer- /generationsskifte). Det er en anden måde at udleve den selvstændige karrierevej på, som indebærer andre udfordringer, og dermed andre kompetencebehov, end den typiske iværksættervej. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke ydes støtte til virksomheder, der betegnes som kriseramte virksomheder som defineret i forordning nr. 651/2014, medmindre de er blevet godkendt under reglerne om de minimis-støtte eller de midlertidige statsstøtteregler, der er fastsat for at imødegå ekstraordinære omstændigheder.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Interregionale og tværnationale aktioner

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen. Særligt relevante geografiske områder for samarbejde på SMV-området er f.eks. Tyskland (såsom Slesvig-Holsten, Mecklenburg-Vorpommern og Brandenburg-regionen) og Sverige (såsom Skåne-Blekinge-regionen), hvor der forudses potentiale for danske SMV'ers øgede internationalisering.

I EU's strategi for Østersøregionen er der særligt identificeret potentiale for internationalt samarbejde inden for områderne "Bio-economy", "Tourism", "Safe" (f.eks. cybersikkerhed) og "Culture" (kapacitetsopbygning hos iværksættervirksomheder).

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interreg-programmer. Et område, hvor aktiviteter vil kunne finansieres både gennem Interreg og regionalfondsprogrammet, er aktiviteter til sikring af en optimal udnyttelse af mulighederne ved en kommende fast forbindelse over Femern Bælt.

Prioritet 2: Grøn omstilling i SMV'er

Målsætning: At fremme overgangen til en cirkulær og ressourceeffektiv økonomi.

Omstilling til en mere cirkulær og ressourceeffektiv økonomi er afgørende for at nå klimamålene og dermed bidrage til at imødegå klimaforandringerne, samt at nedsætte forbruget af naturressourcer.

Der er et stort potentiale for små og mellemstore virksomheder i at udvikle og anvende grønne, cirkulære løsninger. Det kan være gennem nye cirkulære forretningsmodeller eller processer, samarbejder og værdikædesamarbejder, der bidrager til, at SMV'erne kan overgå til cirkulære løsninger og økonomi. Klimapartnerskabet for Service, IT og Rådgivning og en række rapporter (f.eks. Smart Cities og State of Green 2020) peger på potentialerne og behovet for demonstration eller skalering af velfungerende løsninger.

Med udgangspunkt i ovenstående udfordringer og Europa-Kommissionens anbefalinger om, at Danmark skal sikre en omkostningseffektiv overgang til et lave missionssamfund og styrke indsatserne for at nå 2030-målet om at reducere emissionerne med 39 pct., skal indsatser under denne specifikke målsætning bidrage til at fremme cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet.

Desuden peger Europa-Kommissionens landerapport for 2019 på, at mange danske SMV'er har behov for at øge deres innovationskapacitet og innovationsaktiviteter, herunder at anvende avanceret teknologi. I Danmark hænger innovation og grøn omstilling tæt sammen, fordi vejen til indfrielse af klimamålene skal opnås gennem spredning af kendte teknologier og samarbejdsformer til virksomheder, der ikke allerede anvender dem, og ved at udvikle nye. Indsatser, der involverer udvikling eller test af nye løsninger, skal gennemføres i overensstemmelse med Danmarks strategi for intelligent specialisering.

Foto: iStock.com/SolStock

Indsatstyper

Det er en forudsætning for støtte under alle indsattstyper, at der arbejdes med at omstille virksomhederne til en mere cirkulær økonomi. Indsatsen skal bidrage til reduktion af virksomhedernes ressourceforbrug og affaldsmængde. Hvis flere virksomheder indgår i et samarbejde om cirkulær økonomi, er det tilstrækkeligt, at én af de involverede virksomheder, gennem de støttede aktiviteter, kan reducere sit ressourceforbrug eller sin affaldsmængde væsentligt og målbart.

Udvikling af cirkulære forretningsmodeller, partnerskaber eller processer

Regionalfonden kan støtte, at SMV'er omstiller sig til mere cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet gennem cirkulære forretningsmodeller, processer og værdikædesamarbejder. Det kan ske ved afklaring og identifikation af virksomhedens potentialer til f.eks.

at redesigne produkter, processer, services eller for at reducere eller genanvende affald og genbruge restprodukter. Formålet er, at virksomheden kan identificere både en øget ressourceeffektivitet og ressourcebesparelse samt en økonomisk og konkurrencemæssig gevinst, ved at tilrettelægge sin forretningsmodel eller produktions- eller arbejdsprocesser mere cirkulært.

Virksomhedernes behov og potentialer kan afklares i specialiserede forløb, kollektive forløb eller en kombination heraf. Der kan bl.a. ydes støtte til privat rådgivning, sparring, samarbejder og partnerskaber. Ligeledes kan der være behov for samarbejder med store virksomheder, vidensinstitutioner eller andre aktører. De cirkulære forretningsmodeller, arbejdsgange eller processer kan tage udgangspunkt i afgrænsede dele af produktionen/virksomheden eller omfatte hele virksomheden.

Indsatserne kan eksempelvis være:

- At identificere og afklare virksomhedens behov og potentialerne for omstilling til eller videreudvikling af cirkulær økonomi, til f.eks. at redesigne produkter, processer, services, reducere eller genanvende affald og restprodukter.
- At udvikle cirkulære forretningsmodeller, arbejdsgange eller processer.
- At øge efterspørgsel og udvikling af markedet, efter forbrugernes efterspørgsel på bæredygtige og ressourceeffektive løsninger.
- At opbygge eller øge kapacitet og overgang til grøn omstilling samt cirkulær økonomi gennem adgang til partnerskaber, værdikædesamarbejder, netværksskabelse og symbioser i SMV'er.
- At udvikle, etablere og/eller afprøve samt skalere samarbejder, netværk, værdikædesamarbejder og symbioser, som understøtter virksomhederne i omstilling til cirkulær økonomi.
- At understøtte samarbejder mellem f.eks. offentlige og private indenfor eksempelvis byggeri.

Test og demonstration af cirkulære løsninger

Som led i omstillingen af en virksomhed eller en værdikæde, kan Regionalfonden støtte test af cirkulære løsninger, forretningsmodeller eller processer, for at vurdere konkrete løsninger eller potentialer for virksomhederne i overgangen til cirkulær økonomi. Det kan f.eks. være test og demonstration af cirkulære løsninger, forretningsmodeller eller processer og/eller samarbejds- og udviklingsprojekter.

Det vil være muligt at støtte etablering af test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter, der er tilgængelige for SMV'er. Denne prioritet kan også støtte tiltag, der understøtter og faciliterer SMV'ernes adgang til, og samarbejde om, brug af nyetablerede eller eksisterende test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter. Støtten skal skabe merværdi for virksomhederne og ikke blot være etablering af parallel kapacitet til eksisterende tilbud. Indkøb af maskiner, udstyr og anlæg, der bidrager til øget adgang for SMV'er og iværksættervirksomheder til de nævnte typer faciliteter, kan ligeledes støttes, herunder udvidelse af kapacitet. Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke. Støttemodtageren er enten en SMV (hvis der alene støttes øget adgang) eller test- og demonstrationsfacilitetens ejer(e) (hvis der støttes etablering eller udvidelse). Der kan ydes støtte til SMV'ers betaling for adgang til eksisterende udstyr, f.eks. hos et laboratorium.

Viden om grøn omstilling og cirkulær økonomi

Som led i støtte til omstilling af en virksomhed eller en værdikæde kan Regionalfonden støtte, at SMV'erne får adgang til viden og rådgivning om grøn omstilling, der kan sikre, at SMV'erne finder den rigtige indgang til at starte eller fortsætte grøn, cirkulær omstilling. Det kan ske gennem adgang til viden, kompetenceløft, kompetencer og kapacitet for at kunne omsætte de potentielle gevinster ved cirkulær økonomi.

Kompetenceløft og tilførsel af viden om grønne løsninger og/eller cirkulær økonomi til SMV'erne skal tage afsæt i virksomhedernes behov og må ikke være længerevarende eller kompetencegivende forløb. Der lægges vægt på, at det er tilførsel af ny viden, der er nødvendig for virksomhederne for at kunne indgå i grøn omstilling.

Implementering og skalering

Virksomheder kan, uanset geografisk lokalisering, få støtte til implementering og skalering af grønne cirkulære forretningsmodeller eller processer og/eller indkøb af maskiner og udstyr. Der gives støtte til rådgivning til implementering, maskiner og udstyr, licenser, know-how, certificeringer og rådgivning i forbindelse hermed.

Der ydes dog ikke støtte til udgifter til implementering af maskiner og udstyr, der alene vedrører installationer, der optimerer bygningsmassens eller et

produktionsanlægs energiforbrug som eksempelvis varmepumper, LED-pærer, fjernvarme eller anden energiforsyning til virksomhedernes bygninger eller anlæg.

Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke.

Investeringer i software, udstyr og maskiner, der er nødvendige for at påbegynde en grønnere omstilling i SMV'erne, kan støttes inden for EU's statsstøtteregler. Implementering kan, uden for de særlige geografiske statsstøtteområder, støttes i henhold til de minimis-forordningen eller reglerne om investeringsstøtte til SMV'er i EU's generelle gruppefritagelsesforordning.

Generelle forudsætninger

Store virksomheder

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for et projekt, men kan medvirke i én-til-én samarbejder, partnerskaber og værdikædesamarbejder. De store virksomheder kan enten indgå som økonomisk partner i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører til projektet. Store virksomheder indgår i projekter under hensyntagen til statsstøttereglerne.

Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ens eller iværksættervirksomhedens arbejde med at fremme cirkulær økonomi, f.eks. ved at give SMV'er adgang til værdifuld viden eller test af løsninger. Det kan eksempelvis indebære samarbejde om opdyrkning af samarbejdspartnere i ind- og udland.

Statsstøtte

Støtte til rammeprojekter ydes som de minimis-støtte. Støtte til andre typer projekter, hvor eksempelvis de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan ydes efter gruppefritagelsesforordningen.

De vigtigste målgrupper

Målgrupperne er henholdsvis SMV'er og iværksættere, der har etableret sig med CVR-nummer.

Der er et særligt potentiale for, at grønne iværksættere kan bidrage til store virksomheders og myndigheders omstilling til cirkulær økonomi.

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for indsatserne, men store virksomheder kan f.eks. medvirke i én-til-én samarbejder, samarbejder og partnerskaber samt bidrage til at styrke økosystemer omkring SMV'erne. De store virksomheder kan aflønnes for deres projektdeltagelse som partnere i projektet, eller indkøbes som eksterne leverandører til projektet. Store virksomheder indgår i givet fald i projekter under hensyntagen til statsstøttereglerne. Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ernes adgang til f.eks. samarbejder, værdikæder, symbioser, viden eller test.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Interregionale og tværnationale aktioner

Indsatsen kan også understøtte virksomheder, der i forbindelse med grøn omstilling og overgangen til cirkulær økonomi har behov for at øge et globalt udsyn, internationale værdikæder og internationalisering. Øget internationalisering kan være nødvendig og vigtig for virksomhederne i en cirkulær omstilling, samt at styrke konkurrenceevnen hos virksomhederne. Danske virksomheders løsninger har også et eksportpotentiale, som internationalt samarbejde kan bidrage til at udløse. Danske virksomheder har en styrke på det

grønne område og er godt positioneret til, på en og samme tid, at bidrage til at løse globale udfordringer med klima, bæredygtighed og grøn energi, ansvarligt forbrug og produktion samt vandrensningsteknologi og effektiv vandforsyning.

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen. Særligt relevante geografiske områder for samarbejde indenfor cirkulær økonomi er f.eks. Tyskland (såsom Slesvig-Holsten, Mecklenburg-Vorpommern og Brandenburg-regionen) og Sverige (såsom Skåne-Blekinge-regionen), hvor der forudses potentiale for øget samarbejde.

I Østersøstrategiens handlingsplan er det eksempelvis særligt relevant med samarbejde inden for områderne "Nutri", "Hazards", "Bio-economy" og "Ship", men andre områder kan også være relevante.

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interreg-programmer. Et område, hvor aktiviteter vil kunne finansieres både gennem Interreg og regionalfondsprogrammet, er aktiviteter til sikring af en optimal udnyttelse af mulighederne ved en kommende fast forbindelse over Femern Bælt.

Prioritet 3: Udvikling af turismeområder (turismeinfrastruktur)

Målsætning: At styrke kulturens og den bæredygtige turismes rolle i økonomisk udvikling, social inklusion og social innovation.

I Kommissionens landespecifikke henstillinger fra 2020, anbefales Danmark at tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning efter COVID-19-pandemien.

Turisme er en styrkeposition for Danmark og et vigtigt væksterhverv, der skaber arbejdspladser og omsætning i hele landet. Turismen har stor betydning for, at byer og lokalområder – også uden for højsæsonen – kan have et aktivt handelsliv og attraktive kultur- og oplevelsestilbud.

Frem til 2020 var dansk turisme i kraftig vækst, og turismen udgør fortsat et markant vækstpotentiale for Danmark. Internationale prognoser forventer fortsat global vækst i turismen frem mod 2030, såvel som en øget efterspørgsel efter bæredygtige løsninger.

Hvis den danske turismebranche og dens følgeerhverv skal have del i den forventede fremtidige vækst, er det afgørende, at der er attraktive vilkår for udvikling i områder, hvor turismens vækstpotentiale *ikke* udnyttes. En forudsætning for denne vækst er, at der kan tilbydes et bæredygtigt, konkurrencedygtigt og attraktivt turismeprodukt med kapacitet, plads og faciliteter til turisterne, som matcher deres efterspørgsel.

Manglende investeringer i turismeproduktet uden for storbyerne er imidlertid en bremse for væksten og jobskabelsen og for fastholdelsen af arbejdspladser. Mange lokalområder oplever et markant investerings- efterslæb og en nedslidning af turismeproduktet, hvilket gør det fortsat vanskeligere at tiltrække investeringer og imødekomme den stigende efterspørgsel.

Turismeerhvervet har en høj koncentration af ufaglærte uden erhvervsfaglig eller videregående uddannelse. Derfor har ledigheden i turismebranchen ramt

de ufaglærte særligt hårdt, særligt med henblik på de sociale og menneskelige konsekvenser, ved at stå uden for arbejdsmarkedet er store.

Indsats

Indsats under denne prioritet skal sikre fornyelse og forbedring af turismeproduktet ved at gøre områder mere attraktive, så de styrker turismen og bidrager til at drive en bæredygtig udvikling i området. Indsatsen skal udmøntes i lokale projekter, der fremhæver et områdes potentialer med respekt for natur, miljø og kultur. Projekter skal endvidere understøtte en transformation af området, så det inspirerer til ophold, aktiviteter, events og anden kommerciel aktivitet. Derigennem skabes bedre forudsætninger for at forlænge højsæsonen for at tiltrække yderligere investeringer med henblik på bl.a. at fastholde, genskabe og etablere nye jobs til især ufaglærte på kanten af arbejdsmarkedet med sociale og samfundsøkonomiske gevinster til følge.

Projekter under dette indsatsområde skal være af *strukturel betydning*. Det betyder, at projektet skal forbedre lokale forudsætninger for vækst i turismen væsentligt og målbart, samt have betydning for den lokale beskæftigelse. Projekter kan enten være koncentreret på en bestemt lokalitet eller være sammenhængende på flere lokaliteter, der indgår som en samlet oplevelse. Strukturel betydning indebærer også, at projektet skal være et led i implementeringen af en bredere områdefornyelse og/eller som led i realisering af en helhedsorienteret strategi eller plan, der er udviklet i samspil mellem erhverv og civilsamfund. Dermed skabes et grundlag for kommercielle investeringer, hvor private virksomheder og/eller investorer er med til at udforme projekter, der fokuserer på at genskabe og etablere nye jobs for især ufaglærte på arbejdsmarkedet.

Projekter skal understøtte en økonomisk, miljømæssigt, socialt og kulturelt bæredygtig vækst i områdets turisme.

Projekteksempler:

- Etablering eller fornyelse af havnemiljøer, der faciliterer aktiviteter, ophold, og kommercielle tilbud på havnen, herunder f.eks. udlejning af vandsportudstyr, klatrevægge, skaterbane/sportsbane (eksempelvis med opsamling af overfladevand), havnebad, udspring, bade- og omklædningsfaciliteter, sauna mv., der inviterer til, at turister og borgere kan bruge vandet aktivt.
- Etablering af en sammenhængende og varieret oplevelsesrute, f.eks. en strandpromenade, der formidler et steds kultur og historie, naturens kvaliteter mv. og binder eksisterende- og nye byrum, oplevelsespunkter og funktioner sammen.
- Etablering eller udvikling af naturområder, herunder etablering af adgang til og brug af naturen, f.eks. gennem større tematiserede legeområder, opholds- og grillpladser, multi- og aktivitetsområder mv.

Regionalfondens prioritet har fokus på at fremme tiltrækning af private investeringer i strategisk og fysisk udvikling. Ved udvælgelsen af projekter skal der lægges vægt på, at:

- Indsatser er grønne, og inkluderer bæredygtige hensyn til nærmiljøet, herunder fungerer inden for de gældende rammer for kystsikring, klitfredede og strandbeskyttede arealer. Det kan f.eks. betyde, at indsatser indeholder elementer, der beskytter naturen mod klimaforbundne risici eller menneskelig påvirkning, etablerer grønne og klimavenlige faciliteter til turisterne og lignende (miljømæssig bæredygtighed).

Derudover kan der f.eks. lægges vægt på, at:

- Indsatser bygger på en effektkæde for, hvordan dets gennemførelse tiltrækker private investeringer og bidrager til at øge beskæftigelsen lokalt (økonomisk bæredygtighed).
- Indsatser understøtter og fremmer dialog med private virksomheder og/eller investorer, og at projektet har lokalbefolkningens opbakning og engagement (social bæredygtighed).
- Indsatser direkte eller indirekte har til formål at formidle områdets historie, kultur eller identitet (kulturel bæredygtighed).
- Indsatser indgår i en bredere områdefornyelse af strukturel betydning.

Endelig skal de støttede projekter have potentiale for synergi med Socialfonden Plus' indsatser for

kompetenceudvikling, f.eks. digitale kompetencer og iværksætteri, hvis adgang til kvalificeret arbejdskraft og lokal oplevelseskapacitet er identificeret som udfordringer for realisering, af det stedbundne potentiale for vækst i turismen.

Indsatser kan indeholde investeringer i digitalisering, i det omfang det indgår som en integreret del af, eller som er nødvendigt for at udløse potentialet i den fysiske investering.

Hvor det er relevant, kan Regionalfonden støtte investeringer, der med succes kombinerer bæredygtighed, æstetik og rummelighedsprincipper i det nye europæiske Bauhaus-initiativ, med henblik på at finde inkluderende, bæredygtige og attraktive løsninger på klimaudfordringer til en overkommelig pris.

De vigtigste målgrupper

Målgrupperne for indsatsen er virksomheder, kommuner, turismeorganisationer, destinationsselskaber og offentligt lignende aktører i turismeerhvervet i bred forstand, såsom aktører, der bidrager til udvikling af byer og bymidter, landdistrikter og kystområder gennem turismeerhvervene.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Interregionale og tværnationale aktioner

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med kapitlet om turisme i Danmarks strategi for intelligent specialisering og/eller EU's strategi for Østersøregionen.

Internationalt samarbejde kan f.eks. indebære fælles investering i infrastruktur, som binder en eller flere destinationer sammen på tværs af landegrænser, eksempelvis den dansk-tyske grænse. Der kan også indgås samarbejder med projekter i andre lande end Danmark, hvor de udenlandske projekter handler om at udvikle turismeerhverv, -oplevelser og/eller -kapacitet, som kan bidrage til realiseringen af regionalfondsprogrammets indsatsmål.

Prioritet 4: Levende og bæredygtige bymidter

Foto: iStock.com/AleksandarNakic

Målsætning: At fremme en integreret og inklusiv social, økonomisk og miljømæssig udvikling, kultur, naturarv, bæredygtig turisme og sikkerhed i byområder.

Europa-Kommissionens landerapport fra 2019 peger på, at Danmark bør investere i SMV'ernes kapacitet til at absorbere viden udefra og indføre ny teknologi.

I de mindre og mellemstore byer på 4.000 – 20.000 indbyggere, er der ifølge prognoser stor risiko for, at butikslivet forsvinder. Kommuner, som ikke har en stor handelsby, og som eventuelt er under yderligere pres fra større handelsbyer i nabokommunerne, får svært ved at fastholde de hverdagsfunktioner, der skal til, for at sikre et attraktivt og bæredygtigt byliv.

Samtidig er bymidterne naturlige, sociale mødesteder for borgere med forskellig baggrund og bidrager dermed til sammenhængskraften i samfundet. Under COVID-19-krisen har det vist sig, hvor vigtige byernes pladser og grønne områder er. Borgerne har haft behov for mødesteder med god plads, til at holde afstand.

Bymidterne har både direkte og indirekte betydning for, hvor virksomheder vælger at placere sig. Mange virksomheder foretrækker bymæssige omgivelser med

service. Samtidig er attraktive bymidter med til at tiltrække bosætning, som har betydning for udbuddet af kvalificeret arbejdskraft. Hvis det fortsat skal være attraktivt at drive og etablere virksomhed, samt at bosætte sig i landdistrikterne, er det derfor vigtigt, at bymidterne - især i de mellemstore byer - omstilles, så der kan fastholdes et bæredygtigt byliv på trods af et faldende antal fysiske butikker.

Partnerskabet for levende bymidter har peget på, at problemstillingen i bymidterne er yderst kompleks, da den går på tværs af brancher, fagområder og myndigheder. Derfor kræver det en bred, tværfaglig og langsigtet indsats, hvis man skal omstille bymidterne fra de traditionelle handelscentre til multifunktionelle, bæredygtige aktivitetscentre. Projekter under indsatsen kan f.eks. følge op på "Partnerskab for levende bymidter" og understøtte, at byer og lokalområder – også uden for højsæsonen – kan have arbejdspladser, attraktive kultur- og oplevelsestilbud og åbne butikker, til såvel besøgende som områdets borgere.

Indsatstyper

Nedenfor er fire typer indsatser, der kan støttes med regionalfondsmidler for at fremme bæredygtige og levende bymidter.

Facilitere etablering af formelle privat-offentlige bysamarbejder (A)

Erfaringer viser, at det er en lang og kompliceret proces at etablere et bredt og formelt bysamarbejde. Kommuner kan derfor i samarbejde med relevante aktører ansøge om midler til en tidsbegrænset indsats med at facilitere og kompetenceudvikle nøglepersoner, der kan medvirke til etablering af formelle bysamarbejder. Det kan være i form af kompetenceudviklingsforløb, konsulentbistand eller tidsbegrænset sekretariatsbetjening af erfagrunder på tværs af kommuner. Projekter i byrummene, hvor private og offentlige aktører går sammen om finansiering og udførelse, kan f.eks. være mhp. at afholde events og koncerter, der kan samle beboerne eller tiltrække folk udefra, og gøre det mere tilgængeligt. Samarbejdet kan også omfatte indsatsstyperne B, C og D nedenfor.

Strategisk udvikling af byerne (B)

For at kunne skabe levende og bæredygtige byer, er der i mange kommuner brug for en langsigtet, strategisk planlægning. Bystrategien skal udarbejdes af de relevante urbane, lokale og territoriale myndigheder eller organer. Den skal indeholde en helhedsorienteret analyse af det geografiske områdes udfordringer, udviklingsbehov og potentiale, en beskrivelse af inddragelsen af det lokale bymidtesamarbejde i udformning og gennemførelse af strategien samt eventuelle planlagte projekter. Det kræver ofte udarbejdelse af forskellige analyser forud for den egentlige strategi. Kommuner kan søge midler til indsatser, der kan underbygge vidensgrundlaget for de strategiske beslutninger, der skal træffes om bymidtens udvikling.

Kommunen (og eventuelle partnere) skal – for den pågældende by – udarbejde en bystrategi, der i relevant omfang beskriver en integreret indsats i forhold til økonomiske, klima- og miljømæssige, demografiske og sociale udfordringer i de enkelte byområder. Bystrategien skal også, i relevant omfang, tage højde for at fremme sammenhængen mellem by og land og være baseret på relevante socioøkonomiske analyser. Danmark har i en årrække nationalt finansieret helhedsorienterede indsatser for bæredygtig byudvikling. Bæredygtighed er desuden integreret i byplaner og lokale verdensmålsstrategier. Bystrategien kan eventuelt dække et geografisk område, som indeholder flere byer, og flere kommuner kan gå sammen om at udarbejde en eller flere bystrategier for et antal byer.

Hvis der allerede foreligger en helhedsorienteret bystrategi for den pågældende by eller byer, kan der

søges støtte til de to indsatsstyper/faser nedenfor. Forvaltningsmyndigheden kan også beslutte at åbne for ansøgninger til alle fire faser, så der iværksættes projekter, der først udvikler bystrategier og derefter implementerer bystrategierne.

Midler til omstilling af bymidteerhverv, herunder kompetenceudvikling (C)

For at kunne ruste byernes erhverv, herunder detailhandelserhvervet, så de i højere grad kan tilpasse sig de løbende forandringer med øget nethandel, fraflytning, nye markedsbehov mv., er der brug for at stille udviklingsmidler til rådighed for de lokale erhvervsdrivende. Det kan f.eks. være kompetenceudviklingsmidler eller erhvervsudviklingsmidler inden for digital omstilling, markedsføring, kundeservice, oplevelsesøkonomi, turisme, grøn omstilling, cirkulær økonomi mv.

Midler til fysisk omstilling (D)

De fysiske rammer spiller en vigtig rolle for at fastholde og understøtte levende og bæredygtige bymidter. Kommuner kan derfor – gerne i samarbejde med andre aktører – få støtte til udvikling af bæredygtige byer. Det kan f.eks. være til anlæg/faciliteter, der skaber samlende byrum med fokus på rent og bæredygtigt miljø, klimatilpasning samt grønne områder og bæredygtigt byliv. Det kan også være til bevaring og/eller fornyelse af vigtige kulturmiljøer eller bygninger, eller til etablering af velfærdscentre i sammenhæng med det øvrige bymidtreliv.

I disse fysiske projekter kan eventuelt indgå udvikling af nye løsninger gennem lokale SMV'er. Det kan stilles som krav, at midler til bymidtefornyelse så vidt muligt bør gå til projekter, hvor der også er indtænkt biodiversitet, klimaforebyggelse eller klimatilpasning.

Hvor det er relevant, kan Regionalfonden støtte investeringer, der med succes kombinerer bæredygtighed, æstetik og rummelighedsprincipper i det nye europæiske Bauhaus-initiativ, med henblik på at finde inkluderende, bæredygtige og attraktive løsninger på klimaudfordringer til en overkommelig pris.

Krav til organisering og udvælgelse af aktiviteter

De relevante kommuner har ansvaret for gennemførelsen af den integrerede bystrategi, ligesom de forestår opgaven med at udvælge projekter og aktiviteter, der skal have støtte fra Regionalfonden. Der nedsættes et indstillingsudvalg for bæredygtig byudvikling (se sektion om partnerskab), som kan indstille om anvendelsen af midlerne.

Kun kommuner kan i udgangspunktet være tilsagnsmodtagere (på vegne af partnerskaber på tværs af f.eks. landsdele). Andre aktører, såsom organisationer, kan dog være tilsagnsmodtagere, hvis de agerer i partnerskab med relevante kommuner. De samlede helhedsorienterede indsatser i kommunen kan være:

- udviklet af en kommunes forvaltning, der sender en ansøgning og implementerer aktiviteterne i sammenhæng med resten af den integrerede strategi,
- udviklet af en række aktører uden for den kommunale forvaltning, som går sammen om en række aktiviteter, som kommunen støtter op om og er tilsagnsmodtager på vegne af, eller
- en blanding af de to former.

Aktiviteterne i en by eller byer kan gennemføres i partnerskaber på tværs af landsdele mellem eksempelvis kommuner, virksomheder, handelsstandsforeninger, civilsamfund, ejendomsjere mv. Der kan indgå aktører i partnerskaberne, som ikke er lokale, f.eks. landsdækkende organisationer.

Når en kommune skal udvælge konkrete projekter og aktiviteter, der skal støttes af Regionalfonden, skal der som minimum lægges vægt på:

- At det tydeligt fremgår, hvilke aktiviteter Regionalfonden skal støtte.
- At der opstilles en klar og, om muligt, evidensbaseret effektkæde, som forklarer, hvordan indsatsen konkret vil bidrage til bæredygtig byudvikling og levende bymidter, herunder hvordan den regionalfondsfinansierede indsats bidrager til at løse udviklingsmæssige udfordringer i de udvalgte byer eller byområder, som en del af en strategi for en samlet integreret eller byplanmæssig indsats i de pågældende byer eller byområder.
- At ansøgningen til Regionalfonden beskriver, hvordan de aktiviteter, som Regionalfonden skal støtte, hænger sammen med den integrerede bystrategi.
- At ansøgningen beskriver, hvordan den integrerede bystrategi implementeres, herunder særligt de aktiviteter, der finansieres af Regionalfonden.

Statsstøtte

Statsstøtte til kommercielle aktiviteter i projekterne ydes som de minimis-støtte.

De vigtigste målgrupper

Indsatsens vigtigste målgruppe er SMV'er og enkeltmandsvirksomheder i bymidter. Det omfatter især detailhandel, men også spisesteder og liberale erhverv. Der skal deltage virksomheder fra byen, som er målet for indsatsen, mens virksomheder fra andre områder kan deltage, f.eks. som samarbejdspartnere.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Danmark har en bystruktur præget af få store og mange mindre byer, som danner grundlag for både arbejdspladser, adgang til velfærd, uddannelse mm.

Målområder er primært byer i Danmark med mellem 4.000 og 20.000 indbyggere, sekundært byer over 20.000 indbyggere.

I de små byer, der har fra 1.000 indbyggere og op til omkring 4.000 indbyggere, er det svært at opretholde et større udbud af udvalgswarebutikker. I flere af disse byer er der ikke længere basis for et byliv med både butikker og andre former for privat og offentlig service, og de indgår derfor ikke i målområdet.

De større byer med over 20.000 indbyggere oplever også tomme butiklokaler, men kan ofte, grundet deres indbyggertal, fastholde et pænt udbud af både privat og offentlig service.

Herimellem findes en række mindre og mellemstore byer, der har fra 4.000 indbyggere og op til 20.000 indbyggere. I byer af denne størrelse er det realistisk, med de rette indsats, at kunne fastholde en række private og offentlige servicefunktioner samt et idræts-, kultur- og foreningsliv, der tilsammen kan danne grundlag for et egentligt byliv. Der bor næsten en million danskere i disse byer. Der er i alt 119 byer i Danmark med mellem 4.000 og 20.000 indbyggere, mens der kun er 35 byer med flere end 20.000 indbyggere.

Byer med mere end 20.000 indbyggere kan være målområde for støtte, hvis de oplever udfordringer i samme grad som de mindre byer, f.eks. med hensyn til tomme lokaler, faldende omsætning i butikkerne eller faldende kundestrøm i bymidten. Byer under 4.000 indbyggere kan ikke være målet for indsatsen, men virksomheder fra andre områder kan deltage, f.eks. som samarbejdspartnere.

I udmøntningen af programmet kan midler eventuelt målrettes byer og byområder, der udpeges i regi af en national ordning. Det kan f.eks. være en forsøgsordning for byer, der giver kommuner mulighed for, at ansøge om at få en konkret afgrænset bymidte i kommuneplanen sat fri af eksisterende bindinger, lovgivninger og praksis, så længe det ikke strider mod grundloven og internationale konventioner. Formålet kan være at afprøve nye initiativer og tiltag, der kan understøtte kommunens arbejde med stærke lokalsamfund med en levende og aktiv bymidte efter lokale behov.

Interregionale og tværnationale aktioner

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen.

Der findes mange byer, som har gode erfaringer med at lave bymidtesamarbejder eller konkrete Business Improvement Districts (BID's), der er en metode til at skabe rammen for samarbejde på tværs af aktører i en by. EU-programmet URBACT støtter erfaringsudveksling mv. mellem byer og andre aktører, og projekter støttet af Regionalfonden kan med fordel trække på erfaringer, netværk og viden fra URBACT. Det kan både være forud for, parallelt med eller efter gennemførelsen af et projekt støttet af Regionalfonden.

Konkrete eksempler på samarbejdsbyer er Canterbury, Storbritannien (BID-samarbejde med lovgivning), Hamborg og øvrige Slesvig-Holsten, Tyskland (BID-samarbejder med lovgivning), samt i Sverige: Västervik (succesfuldt frivilligt bysamarbejde i Västervik Citysamverkan) og Linköping, Östersund, Karlskrona og Åmål.

Prioritet 5: Udvikling af styrkeposition for velfærdsteknologi

Målsætning: At fremme SMV'ers vækst og konkurrenceevne.

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at forholdsvis få danske virksomheder kommer ind i solide vækst- og skaleringsforløb, og beskæftigelsen i vækstvirksomheder ligger under det europæiske gennemsnit. Det anbefales derfor, at der investeres i indsatser, der fremmer vækst og internationalisering blandt SMV'er. I 2020 anbefalede Kommissionen Danmark, at investere i at øge sundhedssystemets modstandsdygtighed, herunder ved at afhjælpe manglen på sundhedspersonale.

Danmark har et velfærdssamfund i verdensklasse, der er bygget op over generationer. Velfærden presses dog af, at andelen af ældre medborgere er stigende, og flere lever med kroniske lidelser. Samtidigt opleves der rekrutteringsudfordringer, og konkret mangel på sundhedsfagligt personale i sundhedssektoren og på ældreområdet. Ovenstående er ikke noget unikt dansk fænomen, og mange europæiske lande står over for de samme udfordringer som i Danmark.

Velfærdsteknologi udgør et stort erhvervspotentiale for danske SMV'er, hvilket dels er afspejlet i udpegningen af "life science" og velfærdsteknologi som

et af Danmarks områder for intelligent specialisering 2020-2023, dels som følge af den relativt store offentlige sektor i Danmark.

Til trods for det store potentiale ved at udbrede velfærdsteknologi i særligt den offentlige sektor, lider den velfærdsteknologiske sektor under en række specifikke udfordringer. Disse omhandler blandt andet udfordringer med implementering samt manglende kendskab og overblik over nye teknologier og deres potentialer (*Barrierer og udfordringer*, KL 2017).

Indsatstyper

Fokus på indkøb, implementering og skalering af velfærdsteknologi

Der kan ydes støtte til at understøtte indkøb, implementering og skalering af velfærdsteknologiske løsninger inden for social-, ældre- og sundhedsområdet. Der lægges vægt på ansøgninger, der har et klart fokus på implementering af velfærdsteknologiske løsninger, der kan afhjælpe rekrutteringsudfordringer, øge kvaliteten for borgeren og/eller gøre hverdagen nemmere

for medarbejderne, og som samtidig kan demonstrere et stort markedspotentiale for virksomhederne.

Der kan eksempelvis søges om midler til:

- Implementeringsunderstøttelse af en specifik velfærdsteknologisk løsning, eksempelvis gennem test og afprøvningsforløb mellem virksomhederne, sundhedsfaglige medarbejdere og vidensinstitutioner.
- Understøttelse af indkøb af velfærdsteknologiske løsninger, herunder innovative udbud /innovationspartnerskaber om velfærdsteknologi, med afsæt i et konkret formuleret behov.
- Udvikling af "totalløsninger" hvor flere leverandører går sammen for at udbyde en løsning, der dækker flere aspekter af et behov i sundheds- og omsorgssektoren.

Der kan eksempelvis søges om midler til at understøtte velfærdsteknologiske SMV'ers salg til det offentlige, herunder samarbejder med vidensinstitutioner ift. evaluering og certificering af velfærdsteknologier.

Indsatserne kan bidrage til at øge virksomheders adgang til det danske hjemmemarked for velfærdsteknologiske løsninger, hvilket på sigt vil øge deres muligheder for eksport.

Specialiserede testfaciliteter

Det er muligt at støtte etablering af specialiserede test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter, der er tilgængelige for SMV'er. Denne prioritet kan også støtte tiltag, der understøtter og faciliterer SMV'ernes adgang til, og samarbejde om, brug af nyetablerede eller eksisterende test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter.

Støtten skal skabe merværdi for virksomhederne, og ikke blot være etablering af parallel kapacitet til eksisterende tilbud. Indkøb af maskiner, udstyr og anlæg, der bidrager til øget adgang for SMV'er og iværksættervirksomheder til de nævnte typer faciliteter, kan ligeledes støttes, herunder udvidelse af kapacitet. Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke.

Støttemodtageren er enten en SMV (hvis der alene støttes øget adgang) eller test- og demonstrationsfacilitetens ejer(e) (hvis der støttes etablering eller

udvidelse). Der kan godt ydes støtte til SMV'ers betaling for adgang til eksisterende udstyr, f.eks. hos et laboratorium.

Test- og afprøvningsmiljøerne bør være funderet i et samarbejde med vidensinstitutioner og som udgangspunkt kun fokuserer på et afgrænset område inden for velfærdsteknologi som f.eks. telemedicin, medicin håndtering, skærmbesøg og lignende.

Generelle forudsætninger

Store virksomheder

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for et projekt, men store virksomheder kan medvirke i én-til-én samarbejder, medvirke i bredere samarbejder og styrke økosystemet omkring de deltagende SMV'er. De store virksomheder kan enten indgå som økonomisk partner i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører til projektet. Store virksomheder indgår i projekter under hensyntagen til statsstøttereglerne.

Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ens eller iværksættervirksomhedens konkurrenceevne, eksempelvis ved at få adgang til værdifuld viden eller test af løsninger. Det kan f.eks. indebære samarbejde om opdyrkning af samarbejdspartnere i ind- og udland.

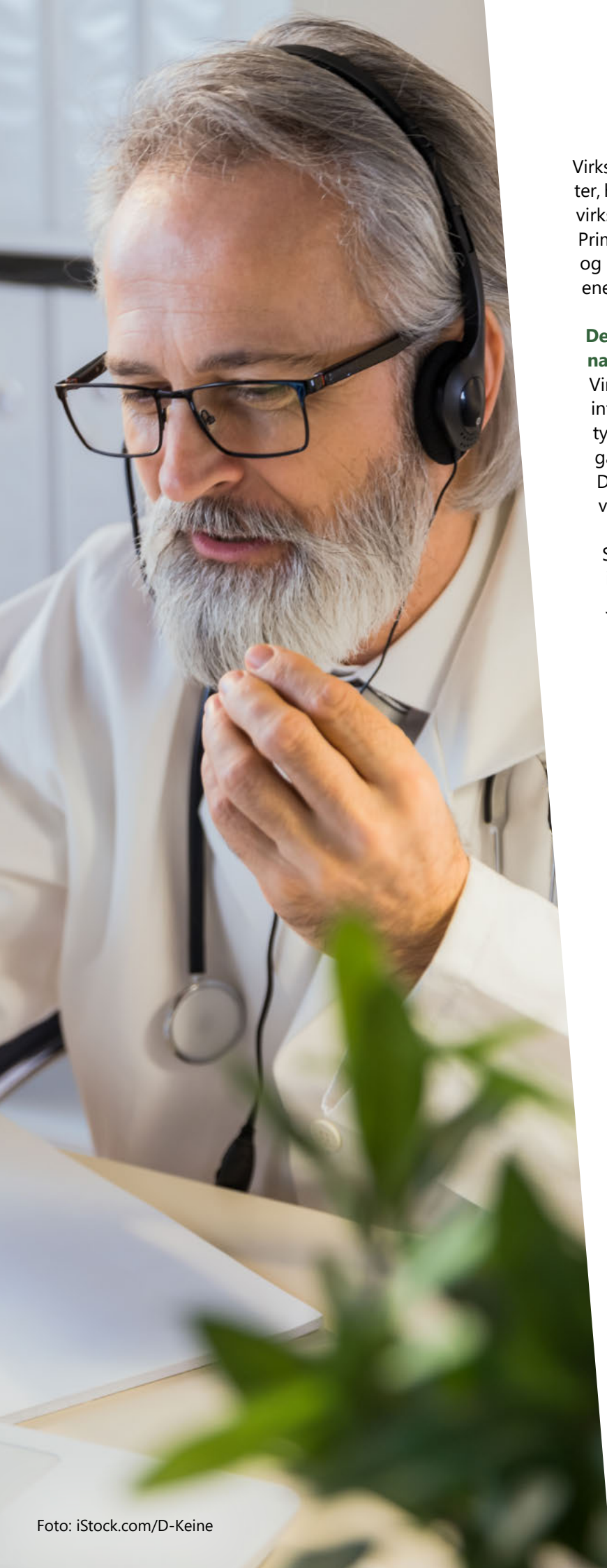
Statsstøtte

Støtte til rammeprojekter ydes som de minimis-støtte. Støtte til andre typer projekter, hvor f.eks. de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan ydes efter gruppefritagelsesforordningen.

De vigtigste målgrupper

Indsatsernes målgruppe er SMV'er og iværksættervirksomheder inden for velfærdsteknologi, som er et af Danmarks områder for intelligent specialisering, der er beskrevet i Danmarks strategi for intelligent specialisering, jf. lov om erhvervsfremme. Velfærdsteknologi afgrænses bredt som teknologiske løsninger, i overensstemmelse med strategien, for at skabe velfærd og frihed.

Offentlige myndigheder, herunder kommuner, med et ledelsesmæssigt forankret fokus på velfærdsteknologi og hvor velfærdsteknologi er en prioritet i driften, vil blive prioriteret. Ligeledes vil ansøgninger med et klart element af offentligt-privat samarbejde blive prioriteret.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

De interregionale, grænseoverskridende og tværnationale aktioner

Virksomheders deltagelse i samarbejde med stærke, internationale aktører har generelt en positiv betydning for deres konkurrenceevne og markedsadgang. Samarbejde med potentielle kunder uden for Danmark er samtidig en forudsætning, hvis dansk velfærdsteknologi skal være i verdensklasse.

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt, for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen. Særligt relevante geografiske områder for samarbejde på velfærdsteknologiområdet er f.eks. Tyskland, Sverige (såsom Örebro, Västmanland, Värmland, Dalarna), Spanien og Finland (såsom Satakunta) samt tredjelande som Canada, USA, Kina og Japan, hvor der forudses potentiale for samarbejde om spredning af velfærdsteknologiske løsninger.

I EU's strategi for Østersøregionen er der særligt identificeret potentiale for internationalt samarbejde inden for området "Innovation".

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interreg-programmer.

Planlagte projekter af strategisk betydning

Etableringen og udviklingen af otte lokale erhvervsfyrtårne skal danne grundlag for fremtidens styrkepositioner i Danmark, og kræver lokalt engagement fra et bredt sæt af aktører.

Regeringen ønsker, at Regionalfonden investerer mindst 300 mio. kr. i realiseringen af de otte lokale erhvervsfyrtårne. Dette skal supplere de midler, som er afsat til implementering af anbefalinger nationalt og fra REACT-EU. Følgende operationer forventes gennemført fra 2022:

Nordjylland skal være international foregangsregion for fremtidens grønne erhverv og vise verden de store klimagevinster og vækst- og beskæftigelsesmuligheder, der kan høstes ved at videreudvikle, sammen-tænke, anvende og eksportere nye grønne teknologier.

Midtjylland skal være foregangsregion for verdensførende, innovative, bæredygtige og effektive vandteknologiske løsninger inden for udvikling, demonstration, produktion og skalering af vandteknologi samt løsninger til en energi- og klimaneutral vandsektor i 2030.

Sydjylland skal være en international, grøn energimetropol, der fastholder og udbygger den eksisterende styrkeposition inden for grøn energi med det formål

at udvikle, teste og demonstrere fremtidens grønne teknologier og sektorkoblingsløsninger, herunder PtX.

Fyn skal være et internationalt epicenter for udviklingen af fremtidens industri, som skaber, tester og producerer nye digitale, robotteknologiske og autonome løsninger.

Sjælland og øerne skal være verdensledende inden for udviklingen af biosolutions, der bidrager til at løse klima- og miljøudfordringer og samtidig skaber vækst, arbejdspladser og eksport.

Femern Bælt-forbindelsen skal skabe vækst, arbejdspladser og eksport på Sjælland samt øerne, ved at øge attraktiviteten for erhvervsliv og turisme. Viden fra byggeriet skal gøre lokale virksomheder til førende i Europa inden for udviklingen af grønt byggeri af store infrastrukturprojekter.

Hovedstaden skal være en globalt førende sundhedshovedstad, der binder vækst i "life science" og velfærdsteknologi sammen med bedre og mere lighed i sundhed.

Bornholm skal være Østersøens grønne transporthub, centrum for havvind og test-ø for grøn energi. Gennem etablering af en af verdens to første energier og en videreudvikling af test- og udviklingsmiljøet, vil fyrtårnet levere et markant bidrag til den grønne omstilling.